

ს/ა 51
A 42.

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მეცნიერებათა
აკადემია

საზოგადოებრივი
მეცნიერებათა
მეცნიერებათა
მეცნიერებათა

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მეცნიერებათა
აკადემია

1949

C/Abx
Δ 42

ალექსეი ჯოჯუა

1850

~~1850~~ 1850

აშქობი აშინაშაშა

(აშინაშაშაშა)

ABIOSMA ZEY
IM D. H. G. ZEY
1949

სუხუმი
აფშინთშიყუთუქრთა
1949

კრემლ

ილღაზღაზუა ჟივანგუაშიფხარა
აბააგუარა უი ხუაშუამ,
ითენჩდა იგლოუბ სელაშარა
უი ახად დუდდა კაშიაუამ.
ალაშარბაგა უანტი იცეიუა
ალაკთა ბზანწგ ითააუამ,
უახგდ-ჩოგნგდგ ზეგდ აზეიფშუპ
უი ლახეიქუწარა ზმადამ.

ჰარა იჰაზთაზ აბზაზარა
ზთოურგხ დუდდახაზ ზენდა,
კრემლდ გურდოიტი ახგწიცარა —
ჰგუაზგრჰაგა ბაღადა.
უი ხადგრჰიადოუბ, უი ხაზენოუბ,
უიოუბ სგფსადგდგლ აგუათა,
ზგქდ-ხკგლა სალამ ართოიტი
ეხდა აჯაჟილარ გურდოაწია.

აბირაყ ყაფშ სარა იგუასთოიტი —
იახაგდლოუ კრემლდ აბაა,
უი იქტიბრ დუ იაჰნათეიტი
ჰარა ჰაჟილარ როუბ იზზაა.
ახაქუითრა მრა-ლაშარა
უი აზოუმი ჰშა ზკათია,
აბიფარა მგრფხაშაკუა
იაცაჰწოიტი ჰაგულგრთა.

კრემლად ახდგყოთ მოსკვა აგუთამი
უი იახგწუეიტ ააში-შოგქუსა,
ახა იქოგცუბ ბზაზარალა,
იაზპაუეიტ იფშოძადა.
უი სა იგუასთოიტ კავკაზენტოი
მაპ იფხგდგმ — ლაბქაბა,
უა დგყოუმი ჰგუაზგრპაგა, —
ავოჟოდ პრაზყგმვა ზჩაფაუა.

უანტი იგუეითოიტ ჰაფსაბარა:
აქტა, აპაბლა, პთააცთარა,
არხა, აშხა, აბაჰჩა სირქუა,
ადგდგლ კუაზაქუა რჩაპარა,
უი დხგფშოგლოიტ ოკეან დუქუა
ამშოგნგუახა ალბა ხდგძსაუა.
უანტი იგუეითოიტ ჰალშოარაქუა,
უი იაუბ იაჰზგზუა ხადარა.

უი ხშოგვ-დულა ჰაფხა დგგლა
ჰარა დჰაცყეიტ ალა,
უი დრგზხუცუეიტ კრემლად ავნუწყა
იჩეიხარც ჰამგაქუა ფხაყა.
კრემლად დუძდა ჯაშარა აქუდამ, —
იგუაზგრპაგოუზეი შოაყა,
კგრ ზგზთგსხოუ, ახა იმგძუა
უიოუბ სგფსადგდგლ აგუათა.

1947 შო.

ჰაბჟე იაჰთოიტ ავოჟოდ

ავოჟოდ დუ, ზეგა გუაზთო ლაფშოგლა მოსკვანტიი,
ზეიფშოგყადამ ნასგფლა ჰაზგგჩაზ ქილარგ,
ავოჟოდ დუ, იუზნეიუა სალამუბ აბრანტიი,
ზეგა რაფხა აჯაფილარ უა იურთოიტ რგბჟე.

ულაფშო-ხაა ზხგუ ატიგლა დგდგლ ფშოძარაქუ,
აჯაფილარ უა ულა რგჩხუფხგდ აზჰაიტ.
ზგუ ქოოუ, ზგუ თიუ, ზგუ თგოუ აფსაბარაქუ,
ურთ ირგაზ აიაირა ახგდ დუნეი დუ იაჰაიტ.

მილიონგუბ ზგბჟე უზთო იდუძოუ ზელშოარა,
ურთ ნგჰიოუბ, იააძოუბ, ფხა იცოიტ რგზჰაუა.
აზაკუანქუა იაჰზუჩაფაზ — ახგტიგმრა ლაშოარა —
ბზანწგკგდ უი ჯაშომ, იაჟიუამ უი ფხაყა.

ქილარ გგლან, იგგლოუბ აფსადგდგლ რგხჩარცაზ,
ურთ როუმი ჰგრხაწალა უაჟიახუ ნაზგგძაზ.
აბზაზარა ჩეიხარც, ზეგარგლა ითბაახარცაზ
უა უოუმი გუბლგლა ბზაბაა დუ დზგრბაზ.

ო, სტალინ, აწგხგდგ მგშონგ იაჰურბეიტაზ,
ბჟე ზმოუ აჯაფილარ ჰაბჟე ზეგა უზკგუბ.
ო, ავოჟოდ, ჰა ჰზგჰიან რაზყგმვა უჩაფეიტაზ,
ჰართ ეხა გუთკაალა იუაჰჰიოიტ — ითაბუბ!

1945 შო.

ოქტიბრ აბზოურალა

უილა იჭვცხეიტ აფსაბარა
იარგჩეიტ ჰა ჰაბლაქუა.
უი იაჰნათეიტ აგუაზჰარა,
იშითიტ ჰანხართა, ჰჰაბლაქუა.

უილა იშითიტ ჰაშხა, ჰაგა,
იჭვცხეიტ ჰა ჰაზჰაზარა,
უიამი ჰაამთა — ჰგუაზგრაჰაგა
უილა აზჰაიტ ჰა ჰყაზარა.

ოქტიბრ დუძა აბზოურალა
ჰაიშციახეიტ აჯაჟილარა,
უი იაჰნათაზ აბგზშიალა
იგურღაზუჰ ჰაჰციაჟიარა.

იჰაუტ უილა აფსგნწრგ - შოკუაკუა,
ჰგურღოიტ ჰართ ხათალაწიყა,
ჰამჩ — ჰალშარა ეიწამგრხაკუა
ფხაყა ჰცოიტ ლულუალაწიყა.

1946 შ.წ.

აპოეტ

აშით მაცარა ირყუამგწდაკუა
ხუ ვერთას იხმო,
უი დპოეტგმ, დჰამბადაკუა
დიასუეიტ დგანძო.

უი დპოეტგმ აყამა აჰეიფშო
ზგალამ წარგმ,
დზააძაზ იან ლკკა — ხშეიფშო
ზფსადგელ დუ ზგუბლგმ.

უი დპოეტგმ, ჰამჩ ჰალშარა
იშორგზჰაზ ზგმბაზ,
იგურღა — შოგშითუა ჰაიაშარა —
გუათან შია ზგმჰიაზ.

აპოეტ იაჟიაქუა ეილართიამზარ
მჩგ აუამ უი ზგნძას,
აჟილარ რყაზშა იაზაიგუამზარ
დგმვასუეიტ ქუარშოგწას.

1948 შ.წ.

ქ ერთ ტიგლა

დუნეი დეჟამ ზეიფშო ახშარა
ქ ერთ ტიგლა აუბ უბრი დზგხშაზ,
აბგს იამოუ ჰამი — ჰალშარა,
უი იოუბ ჰანასგფხუ ზშაზ.

უი იოუბ აჟილარქუა ეიდგზკგლაზ,
აუსურა ჰათგრს იზშაზ,
არაზყგ-მგა ჰანზგრგლაზ,
ჰარა ჰვოჟოდ ფხაა ჰაზგაზ.

უი ჰა დჰაზთაზ ო, ქ ერთ ტიგლა,
ეხაა აჩუხუფხაგდ უზკუბ;
ხაძგს იუმოუბ ამრა — ტიგლა,
ურხა, უგა, უქაჯა შითუბ.

იუარჰალუბ უდგაგლ — ფსგლა
ალაზან აძგ — აფშაჰია.
არაგვა ახგქუახა ეიფხზგგლა
ურახუ გუარწუეიტ ეშთაჰია.

ო, ქ ერთ ტიგლა აშით — ტიგლა
უგუდნაკგლოიტ აშიახუა,
უგუაზგრჰაგახან ზეგარგლა
უზჰაუეიტ უფშოძახა.

• 1948 შპ.

აშუახტიორ იახა

ისგულაშოიიტ: აფსთაწან
არახუ რააფთრა,
იჰარჰიუან აფსასა ფხააგან
ხგხა აყარმარა.

ისგულაშოიიტ: უა იხარამკუა
თგნი აგუფ ანტიოზ,
ალაკუქუა ეიბჰიო ჰმგციაძაკუა
აწგხ ანჰარშოზ.

ისგულაშოიიტ: ხაგრ-იკუარა
არჰაშო აციქურფა,
ჰაჯუა ჰარუან, ნას ჰახუმარუა
ჰაგან აყუარა.

ჯანთოუ ანაარა ბნარანზი, —
აძარ ჰახაჩაუან.
უარეი სარეი ჰაიქულაგციაძი,
უსყან ჰა ჰხუქქუან.

ფგთრაკ აშთახა უაყა იგუართან
ახიქუაწია აადგრგფშოიტ.
ახაგრფარ გგლან ამირა ართან
აშუახტაქუა კგრ რჟოიტ.

ეხაა იამოუბ უაყა აიაირა,
იქოგხტ აყარმარა.
ახანქუა რგზჰაუეიტ ესააირა
აალძგა აფშაჰია.

უარგავ უდუხტ, ულამპა ნკელა
უა აფხძე უქაშოუა,
აშახტა უთალხეიტ, უანაშცელა
— იაცუწეიტ ულშა.

ფხა იაფუგოიტ უმჩ ანშიალა
უმახუქა ანურწიგ,
აბრაგადახე ქუთუთუან შიალა:
— იაცაჭწიპ უაწიგ!

ულაფშო აღუპ უა იცგრცგრუა
ახიქუაწია მბატიგ;
ურგლაგლოუპ უი ატიგ ზდგრუა,
უახდინ უგუახუტიგ.

ეხა ახუშოგქუსა აპლან გუოუთოიტ
ლასსგ ინაგდახარც,
ახიქუაწია ჰტიგლა იოუთოიტ
აიარაქუა აზჰარც!

1947 შ.

ან ლაშია

უცია სარფეს, სგფსგ-ახაარა
იუზჰაუეიტ მზაქაწას!
უარა უეიფშო ბევე ახშაარა
სარა შისააძახეიტ აბას:

— ნაპ უდკელა უგარაწამი,
უგუახუტიგ-მვა დუ აზჰაპ:
ფხაყა იუზფშო გურდჰამთამი,
უფსადგდელაზ უხუართახაპ.

აჩწეს თამი აშოთა-ხეაარახე,
უზჰარ რაშშია ინგუუცაპ,
ასარა გუარწიტი ნაყ, აკეარახე —
იუთახზარ ურთ უხჰაპ.

მა არა უნგელაპ, ბრიგადირნე
ჰა ჰკოლხოზაქო უააჰხაგელ,
აჩაჰრა ააძაშა, ანხაშა დგრნე
აზეიფშონხარა ატიგ გუნკელ!

იუთახხოზარ ჰმალაზია
უნგწალაპ აბა შილაუა,
აჩტო, ანარმა, აბამბაზია
იხთახუ რზე იხეიჟილაუა.

ეილჰუშოზარ, უმჩ მშოათო
უშოახტიორნე ახაჰი ფეჩოუა,
ახეიქუაწია უფსადგდელ იათო
უცლაპ, უგვზცია რახე ქოტოუა!

მა აზაუადაქუ უზნაგგლაპ,
მა ანგჯნგრა წარა უცაპ, —
აგენ-დუქუა ჰაზურგგლაპ,
უილა უან ლგუ ყაუწაპ.

იუთახხოზარ ახაშეცბეიფშო
ჟივანახა აფგრშა უდგრწაპ,
მა უკაფდინხა იდუნგ უთეითფშო
ამშოგნგუახა აღბაქუა უგალაპ.

ბზია იუბოზარ უაჭიციერნგ
უჟივანგრქუა ეილგბზააუა,
აფგრხაწა — ხაძ უმა უხერნგ
ჭეეიგურლდაპ უანაპზააუა.

უცია სარფგს, სგფსგ-ახაარა,
იუზაუეიტ ამზაქაწას!
უარა უეიფშო ბეგგ ახშაარა
სარა შისააძახეიტ აბას.

1947 შხ.

ა ჯ

უა უგგლოუპ აჯ-წლა, ახუცრა უხყაზშია,
ფანავ ზეგა გუოუთოიტ შხა ფშალა უზაზო.
აცოყაარა-შთა იუნხალაზ ჩიეიმა — იეხართიოუშია,
ამრა ანგქქალოიტ შიანუაშიკ აქაფსო.

ურგძლაფშოუეიტ აშხაქუა თაცა-ხაქო თაჰიჰიოშია,
ახრაქუა აბლაბქუა ზქახუმარუა ხლანწრა.
უა იგუოუთოიტ ამშოგნგუახა აღბა-ლჯა ფსთჰიოუშია,
ეიხაჩხო ციქურფა-შოლა ზქახუმარუა აყუარა.

აჯ, იუდგრუეიტ აჟიგტი აამთა ხაამთარა,
ამჰაჯგრქუა ანცოზგგ უახანუპ უარა.
იუაჰაუაზმა რმეტგკუმა, რგუაყ-ბჟ შიჰიარა,
ო, არაყა ინზეჟუაზ ზხატი ხუშოთაარა?

ურთ ზნგწგზ ქაფთამხეიტ, იმგძტ აბიფარა,
უა იგგლჟეიტ ახაგრფარ, იქოგბტ აფსგნრა.
აჯ-წლა, იუბოუმა რაზყგლა აგუაზჰარა
დუხჟეიტ ეხა, იუქულოუკგ დგქკუნოუპ აბრა.

1940 შხ.

აქი იაშია

ტიახაკ ამამ, აბჟ ანგუეიტ
სამსონ იქაშია,
უი დახდჟიუა იაშია ანგუეიტ
აჰაბლა აძგ — ფშაჰია:

აღა უახა, ულახა აღევ ჰია,
ჰა იჰართიჰ აჯგრ!
აკავ, აკავ, აკავ, აკავ ჰია
ჰასპ აიხაძა შგრ!

იმანშიალოუპ სარა სალა,
ისრგშუეიტ აიხა,
აბაჰა, აჩაგა, ნას აიკუალა
ყასწახეიტ ეხა.

სა სანასლაკა ჟაყა იმშათო,
წაყა აფსგნგგერი,
აცფგხა გწყდოიტ, ლასსგ იმკაათო
ისჰაჰჰოიტ უბრი!

ისგძრგჟიუეიტ უა ამაგანა,
აჩგგგაქუა სკუახეიტ;
სა ისგრჰგგგ აკუათანა
ციალუარა ირგახეიტ.

სჩგეიმა ნწრა ამოუპ, იაგ უჩგხუა,
აშაპგ სჩაფაპ,
იანჩარაზუა ახახუდა ეიხგხუა
ამძგრა ცინაჰიჰიაპ.

ამცა ზჰგჰჰუ სჰაჰია აყაშა
საშცია უი რგუათხარც,
ურთ რზგჰიან იხურთახაშა
სარგგ აბრა იყასწარც...

უბრი აზოუმი სგუამი აზგუა
იზსყაუა აჰაჰია,
უბრი აზოუმი აბჟ ზანგუა
აჰაბლა აძგ — ფშაჰია.

აღა უახა, ულახა აღევ ჰია,
ჰა იჰართიჰ აჯგრ!
აკავ, აკავ, აკავ, აკავ ჰია
ჰასპ აიხაძა შგრ!

1947 შგ.

ათსნე აგაქუა

იგურღმახუბ აგაქუა აბზაზარა,
უა იფასან იააუეიტ აჩაჯრა,
იკაქაქუეიტ ძენგდგ-ფხენგდგ ამაზარა,
უა აჯაქილარ აქუუპ ანზარა.

უა აციტრუს რგხკეჟილა ზაზენა
იანალოიტ აგა აფშაპია,
ირაძნეშუეიტ ზეგა შუარფაზგლა
იფსატოუშია აძაძა ანკაპიუა.

ბაშა იშთაზ ჟიგტი ასაზანრაქო
უაჟი ატუნგ-წლა აზპაიტ აჩოგთპია,
არხა-დეგ აკუაზა, აკარშირაქო
უა აჩი გელტ, იზბოიტ აციაპია.

აქუაწარა ეილგხუპ, უა აჩოგრხუან
აპარდანგე აქოუპ აძახუა,
იყანთალუეიუა აბაჰაქუა იხგრხუან
უა შიგრლა იზაზოიტ რმახუთა.

აშოგკა-ბე ახელწუეიტ ეიხაჩო,
ეიბარბელგო, ილაკათო კუდგრთა,
ალადახჟა ამშოგნ დუ აქოაჩო,
ცექურფაშიკ რგუძუეიტ აყუარა.

იტენჩა ამშოგნ დუ იგაროუშია
აღბაქუა ხუპ აგუახგ,
სხგფშოგლოიტ ადიეიუე საკაროუშია,
იზაზოუშია აჰასკდგნ შამხახგ.

იგურღმახუბ აგაქუა აბზაზარა,
ძიგრუ ასასცია ააუეიტ ფგსშარა,
იკაქაქუეიტ ძენგდგ-ფხენგდგ ამაზარა,
უა აჯაქილარ აქუუპ ანზარა.

1948 შწ.

აჩაი ჭრეხვე

შეგემთანძა აშიახუა ლხგესუა
ამრა ლგბლაგუ ინხგქქალტ,
ლგხციგ ჯგრო, ნას ილნგესუა,
იანგფსალოზშია უი ლკალთ.

ლაშია-ბეგ აავუეიტ შხა კაფკაფწას,
ლმალრა ფხმარწია სა სგუკრა,
ეიქუარაკაქუ იპიუა ქუასაბწას,
უაყა აჩეირთა დთოუპ ლარა.

ლჯადახგყა არჯაშუ ღუქუა
ისარკა — ხხგროუ ფგჩხაწას,
ეილაჩჩოო ილხეიუეიტ თგჩრა მუკუა,
ლარგგ ღგუ ციქურფოიტი უბას.

ლლადახგყა ამშოგნ ეიქუარა
აქგკურშოუმი მაყაწას,
ეილაარცგრუეიტ უა აციქურფარა,
უა იხუპ ალბა ლაპიაწას.

ლგბლა ეიწიაჯაა ირცგფწიახოუშია,
ლგჯმგუ პოუპ მზაქაწას,
აჩაი — ბღგ ჭრელხუეიტ დფგრძოუშია,
ლნაპქუა მწასუა ხმგცბაწას.

რგუ დთოუმი ქილარ ჰათგრლა
იფხეიფხეიუა აჩაი ზგეიუა,
პატუ ღგმოუპ უი ღგფხალა,
აფგრფჰიგზბა ჰტიგლა აფჰა.

1947 შწ.

შიააი ჰაისაპ!

აჩაგრა იბეიოუ,
ჰა ჰზგრბეოუ,
უი მალ დუძძან
ჰა იჰააძაპ!

აბან იფიბომა,
ჰჯგზცია ტიომა?
ჰარგწამხაკუა
შიააი ჰრგხმძაპ!

ეილგშუა ჰჩაგა,
ჰგუაზგრჰაგა,
ამხ ჰაზთალაზ
ცქმა იაჰრაშიაპ!

აჩაგრა ხკგლა,
ჰარა ჰტიგლაზ
იგურღმა — ჩაშინგ
უი ყალაპ!

ჰაშია ეინგრჯუა,
აშხა ირნგჯუა,
ანთ ჰრაფგსნგ
აჩაგა ჰყმაპ!

გურღმარალო,
მანუქთა — ღუღუალო,
ჰჩგრმანშიალო
ფხმაყა ჰცაპ!

ეიცლაბრალო
ამხგ ჰანთალო,
იიაირა ზგოუგგგ
ხმგძ ღგრჰაპ!

აჯრტოქუა

[illegible]

აჯგერ იალხაუბ, სარა იზდერუეიტ
უიანოუბ ურთ რკიგ ზწარუ,
სყამა ჯგერტიუბ, იცგრცგრუეიტ
ილხაზლხაზუა იახსგყუნუ.

იჯგერღებოუპ, იუაკაშამ
სა სშიაქე აფსა წარ იახო,
მავ, ბზანწგე ხემეძლ აგაშამ,
ო, ჟი სყდაპ იანათახხო.

օճառաբնո օճառաբնո
 սառա սառաճառա ատրա,
 օճառա օճառա շնառառառա
 օճառա օճառառառա օճառա.

პესადგელ ღვრეგა აძი დაჟილარ
დასპ უბრგგა ადამრახგ,
აჯგერ იალშოთ ზელშოთ პაჟილარ
ჯგერშია ილუღუოუბ რგუშოთახგ.

იზბანზარ პართ აიაიკრა ზგემხო
იზგრლაშო ღუნეი მრაწას,
ბააგუარა აყამ ჰამჩი ზქუმხო
ჰპარტია ჰამოუპაზ ხაღას.

იზბანზარ ჰპარტია აჯგერ იავგზოუპ
ექუკაავეს ლენინ დუ დგზმაზ,
იზბანზარ სტალინ დუ დჰათგზოუპ
ჰა ჰრაზყგმვაქუა ზჩათაზ!

1948 35.

აიაშარა დუ

ილულოუპ, იაზჰაუეიტ, ეილართიოუპ ჰაიაშარა,
იეიდგლოუ გუგკალა ჰრაციოუპ ამილათ.
დუნეიჰჷ ჰაიზგუოუპ იაჰგხაუა ეიწახარა,
ბზენწგკ იმჰაშადო იშითუეიტ ჰა ჰბარათ.

აურგს, აქერთუა, აუკრაინ, აბელორუსქუა,
აყაზახაა, აფსუაა, აუზბეკაა, აერმანქუა,
ავოჷრდ დუ ჰაიშციეიტინგ აკოუპ ზეგჷ ჰუსქუა,
იაჰზეიფშუპ აფსადგგლ, ეილოუპ ჰალშაქუა.

ითაჰმადლოუგგ დგჩო დშიაჰიოიტ ფსგწგრ დულა,
ჰარა აწეიცია ჰრაზგგჰა ლაშოოიტ ითბააძა.
ეხაა აბრაყა ჰაბზაზარა შითგშუეიტ ზეგარგლა,
ეხაა აბრაყა იჰათგრუპ ხგდ-დულა აკრურა.

იაჰზეილოუპ აიააირა ხგდ ზგაზ აბიფარა,
იაჰზეიფშუპ ამაღ დუ ააზრგხუა ეილარა.
შოუკ ცოიტ აზაუადახა, რგბზია-ეიბაბარა
დუჰდოუპ, ურთ როუმეი უა აჯგრ ზგრთიაუა.

შოუკ სუეიტ, იძახუეიტ, იუსთოტ მახუქშალა,
შოუკ დგაჰლა აჰაბრიკაჰ იაჰჷპ აკრურა.
ფსაატშია შოუკ ხალოიტ, შოუკ ძხგწტ გაჰშალა,
აპოლიუს ფგრშიოიტ იაიაჰინგ აფშა დულუა.

შოუკ ციაღუოიტ, ილაწოიტ, ექუშიო ზეგჷ რზგჰიან,
იაადრგხუა ჩოუპ, შოუკგ—ბამბოუპ ჩაჯარა,
ჯარა აბნარა ფგრყოიტ არგგლარა აზგჰიან,
დაჩა შოუკ აბაჰჩაქუა ეიხარჰაიტ აბრა.
იფგრჩუეიტ შოუკ დეჰლა ახაჰი რაცია ცგრცგრუა,
გუბგლრალა შოუკ არახუ რაადოიტ ჩაჯარა.

შოუკ აშხახა, შოუკ აგახა ეიცოიტ ეიბადგრუა,
შოუკ გუეიტ, შოუკ აფხაოიტ, იაჰჷპ აწარა.
ილულოუპ, ეილართიოუპ, იაზჰაუეიტ ჰაიაშარა,
მგაკალა, მგჩ-დულა ზეგჷ ჰცოიტ ფხაყა,
ბზენწგგგ იყამლაცგზტ არი ეიფშუ აბზაბარა,
ო, იგუაზგრჰაგოუზეი ჰათსადგგლ შაყა!

1945 შ.

აკოლხოზ ბაზარაქო

აკოლხოზაა რბაზარ აყუა
სალან ჰამთაკგ,
იბარაქათხან იყოუბ უაყა, —
იქუბ ზეგა რგხკგ:

აქ-ეიქუაწია უარკალზეიუეიტ,
აშუკუაქუა უა ითიუბ.
ალაგუანჰა რგმა ინეიუეიტ,
უი ზგნძა იართუბ.

რადკახე იქუბ აწიახაჰა,
იუქუაქქოიტ უი უა.
— არი ეილჟუ უბაშჰამ უაჰა, —
ქოითუეიტ იზთიიუა.

დაჩჰა შოუკგ იკგლგრგაზაბ
არასა, ატამა.
აკოლხოზაა ითარგალაზაბ —
რშიგრ ყალზეიტ ოუმა.

აძიგ იკაპანუეიტ აჰა იტატოუ,
დაჩჰაძი ალაჰა,
აძიგ აშგნკა იკუუბ იგუათოუ,
ივეიჟახანოუ იაჰა.

განკახგ იქუბ, აკრგ ააუხუოზარ
აუთრათგხ ხაზგ.
აკარტოშჰკა — ჟილა უგუაფხოზარ
უაფხა იუბოიტ ლასსგ.

ნაყტიირახეშია აკუბაშია
უი შოუკგ ირთიიუან.
აკაპუსთა, აყუდ — კალგია,
აჯგმშგ, არაჰან...

არირახეყა აკუაღ ხაზგნა
კგლგრგოიტ იააშჰარ,
დაჩჰა რადკახე არაზინა
ახარშიუბ ამაჰარ.

ზეგა რგხკგ გყოუბ, იუთახხაშჰა
უბოიტ, აგუაში უთალ!
აკოლხოზქუა ფხაყა იზგაშჰა
იდგრჰაუეიტ ამაღ.

1948 შჰ.

ბფეშორა — ბსახა ყაიმათძახარგა
 ურთ მაცარა აკგაგ იათსამ,
 აზნკაზენ სბეილაჰაზარგა
 უი ნწრაკ აუა ფხა აზჰაუამ.
 აგუათა ბზია ბა იბგმამზარ,
 ბაციააშოზარ აკრგურა,
 ავგენ — უსქუა ბციგხამთაზარ
 იათსამ ბგძბახუ აჰიარა.
 ახა ბლეგზა აუთრა ბთალარ,
 მა ანა აჩაირთაყნგ ბფერუა,
 უსყან იალშომ სგუ ბგმთალარ,
 უილა იციგრწუეიტ სგგუბგლრა.

1941 შა.

აზაუადაქუ

შიცახ, შიეიცახ, დაჩაჰ ყაშიწახ,
 ანახ, არახ იგაჟგაჟუეიტ,
 უნახ, იგახ, უჯახ, ულახ, —
 რჰიოუშია უაყა აუსქუა შოუეიტ,
 იშოუეიტ,
 იშოუეიტ,
 იშოუეიტ!

უა კრეიცგრუეიტ აჟგრხაცია,
 იყალოუმა აძიგ დეიწახარ.
 წაყა ამცა აკოუპ არაცია,
 უი იქოფხოიტ აკოჩეგარ.

ხგხა ალეგ, ალეგ, ალეგ — ჰია
 რყგუ-ბგუ გოიტ აუასთაცია,
 ახაწარაშია რხგუა აკოეგ-ჰია
 იდიგლგუეიტ იგურღაწია.

რგმი ეიდგრწოიტ, ჰგცკ აფგრწოიტ,
 კრალშაუეიტ ზეგა რმახუარ,
 აკგ ეიბგრთოიტ, ჩაჰ ეიზგრგოიტ,
 ზგნძა უგუ აზჰაუეიტ იუბარ,
 აბარ,
 აბარ,
 აბარ!

ჯარა ირიაშო, ირმანშიალო,
ალარ აადგრხოიტ აგუთა.
ჯარა იგუათო იახანალო
იკვლნაწიოიტ აპარპანტა.

ზეგა პათგრლა რუსქუა რდგრუეიტ,
შოუკ აქუშ აჯგრ აცირა.
შოუკ ანახ აკ დგრცგრცგრუეიტ,
შოუკგ იფგრყაუეიტ აბვა.

ადწა იადგვლტ გუბგლრა იდკვლ,
შოუკ აზკუშ აიხართიარა.
იათახუყ ყარწოიტ რგფსადგვლ,
იათახუყ რჩაფოიტ უბრა.

შიცახ, შიეიცახ, დარაჟ ყაშიწახ,
ანახ, არახ იგაფგაფუეიტ,
უნახ, იგახ, უვახ, ულახ, —
რჰიოლშია უაყა აუსქუა შოუეიტ,
იშოუეიტ,

იშოუეიტ,
იშოუეიტ!

1949 შა.

აწიცა დუ ალა

იფხეიფხეიუა აწიცა დუ ალა
იაჰკვ სენტიატი ავჰა,
ჰგუ აზჰარც პათხაყა ჩაჯრალა
შიაი, იაფიგ ანგჰიაჰა!

არი თაზთიაზ ფგხაშალა
ჰაიგურღო იაჰჰარც ჰაურა,
ეიღუალა, ჩაან ფგშოძალა
იაფიგ, შიაი ავგზცია, ურა-ა!

— იშეი-შეიუა ჰაიაწია გვლო,
ჰაბჰაზარა ეიბოუმა აზჰაიტ.
— იყალომ, უაფხა იშოფანგსკვლო,
უეიჰაბუ, ზნგ იეი მაჰაიდ!

იასგშოგქუსაგა იხგხუხუალა
ავგ აგგმხარც ჰარა ჰუალგრ,
იკუალკუაჯოუშია მრა შიახუალა,
ჩაანგზხელა უნეიტ ღაურ!

რგზჰარც ჰარახუქუეი პათსაატი,
ირვლიაარც ჰა ჰუახად არაშ,
ზეგა ჰაინიარც ვნატი ბნატი,
ხირლა ეიმაადალააიტ თარაშ!

ჰბაჰა ამახუქუა შთაგვლარც,
არაკუა აუხარც აჰაბგრზაკა,
ჰუთრაჰ აშგნკა, ანაშა ხვლარც,
გამარჯას, იზნაფიგ უაზბაქა.

სათამაშაიტ იახებდესცალო,
შარიზან, იანკელ აბრი!
აჰისა იდგრეი უა იბდტიალო
ილუხარც ჰამვეი ჰათსგნწრი!

იფხეიფხეიუა აწიცა ღუ ალა
იაჰკვ სენტიატიი აჰქა,
ჰგუ აზჰარც ჰათხაჰა ეილჟალა
შიაიი, იაჰიგვ ანგჰიაჰა!

1947 შწ.

ა ა თ ე ნ

აათგნ ისიირუ, იდუუპ ულშარა,
უგურლოიტ უეიკუაფხო,
იშითიტ აბაჰია-წლა ეიხაჰარა
ზენდა იფშძახო.

იკაკატ აღგდელ, აფსაბარა
მრა-შიახუა რხჰქა,
არხა, აქჰაჰა, აბნა, აკარა
ზეგა კჰგნტ იელგჯა.

აათგნ ისიირუ, იდუუპ ულშარა,
აათგნ ზეგა ზაადო,
აათგნ სგმგშ, სგლაშარა
უმგცაკგნ უანცო!

1944 შწ.

იმეციაძო აეწია

აეწიაქუა ცეიცეიუა ჟიჯანგუ იანქქალო
აშჷამთაზ ისციგძუეიტ რფერღებლა შჷანხო.
მშჷი-წხგი ურთ ირზეიფშჷნგ ეინგფხალო
იხცეუამ. იაბაყოუ, იზბომ ეიკუაფხო?

ახა აბარ იკაქქოიტ აკგ ალაშჷარა,
იკუეიცეიუა ადგაგლაქჷ იმეცეიეიტ შგჷ.
არა კავკაზგნტი სა იზბოიტ ახგწიცარა,
ო, აბარ ნახახიდა კრემლჷ ახაქჷ.

იგურღო პატსადგელ, იგურღო აფსაბარა
იალაქქოიტ, ეითასუამ იმჯაშო ბჷანწგ.
უი ზქჷაფხო აჯაჲილარ ირგმოუბ გუაზჷარა,
უახგაგ-ჩჷგნგაგ აზეიფშჷუბ, იფხოიტ იმრანგ.

უი ზქჷაფხო აჯაჲილარ, ეილარშიუ ზმახუქჷა
ფხაა ინეიუეიტ ეიწამხო მილიონლა ზეგაგ.
ირჩაფეიტ ეილგმშიარტი ბჷანწგკ იმხუაშუა
რიეწია ხაძგრგაგა, არაზყგ-იაწია ახაძგრკგ.

1939 შჷ.

ადიგლბაქუა

ჯარა იმჯასუეიტ, ჯარა ითგგლოიტ
ჯარა ეიფგრწუეიტ ხულფაზგ;
ჯარა აგა ადიქუა ირზგლოიტ,
ჯარა ინეიუეიტ შჷარფაზგ.

აჷაფგ ნზგჷუა აგულშაპ ეიფშო
იკგლსუეიტ აშხარახჷ ჯარა,
აცჷა იქულოიტ ახგთყეიფშო
დნეპრ, ვოლგა, ნას კურა.

ქართ იდიგქულოიტ, იაიუეიტ აყუა,
იცოიტ როსტოვეყა რზგ რხაუა, —
ხარკოვ შჷგყოუ, ნას მოსკვაყა
უახჷ ჰა ჰდიგლბაქუა ცცაკჷუა...

იზთახჷ ცოიტ ლენინგრადყა,
რიგა, კიევ, მინსკ, დონბასს;
იზთახჷგაგ სტალინგრადყა,
ბაქუაყა, მამზარ კუზბასს.

აგჷეი აშხჷეი ზეგა ეიმაზდო,
ზეგაგ ზზეიფშჷუ ძნი-ფხნი,
ადიგლბა დუქუა აიდარა ნაზგო,
აუაა მჯაზგო უახჷი-ჩჷნი,

ამილათქუა თოუბ თააცოიუშია
რგმჯა აკოუბ, ეილოუბ რუს,
კგკა-ხშოგლა ეიხააძალოუშია
აურგს, აქგრთ, აბელორუსს.

ჰდიგლბა აზნეიტ ასოციალიზმ,
ჰა ჰაიშციოუპ ჰშეიბაკუ;
ჰდიგლბა აზციოიტ აკომმუნიზმ,
— სტალინ იმკოუპ ფხაყა იზქუ.

1947 შწ.

ა ფ ჯ რ ვ ჯ

თენჩ იგგლოუ აშხა დუქუა
მრა ზნგჰქალო,
იშით-კაკაქუა აფსნგ ფშოძა
ეიფენგალო,
ურთ დნარხესნგ ჯოგრ ფსაატილა
იფერუა იხალო,
აბარ დახჯეიუა შაუარდგნწას
ზგმი კრალი.
არხა დუქუა, აბაჰნა სიირქუა,
აშიგრ ანჯქალო,
ახრაქო იფო არჯაშო ლოეიუა
იახხგჩიშალო,
ამშოგნ ეიქუა აგუ ანჯლოეიგეიუა
აციქურფა იხთიალო,
ურთ ზეგა გუეითოიტ უი ლაფშოგლა
იგუ რგდხალო.
დაჰიგნთქარუპ ხეხა აჰაუა
ფსგნწრგ-დულა,
იფსგ დამეიგძა, იხგ დაციგმშია
იხაოიტ იტიგლა.
ალა დაზგწყდარ ჰა ჰათსადგდელ,
ჯოგრტი გუშოფგლა
ხეხტი დიზნეიუა ამცა იცრეიწაპ
უი ქიჯანგულა.

1944 შწ.

ახას რახყვლა, ბზაზარალა
ქაქილარ რგუამჩ ახაზჰაუა,
ქტიფლა იქუჰქოიტ გურდმარალა
აშგუტიი აშიახუაქუა.

1948 შწ.

აშგუტიი აშიახუაქუა

თენჩ იგაროუ, აცია იალოუ
ასაბი-ხუჰ ითახუხუა,
ფხვძ იბოიტ დგზგუდზგჰიჰილო
აშგუტიი აშიახუაქუა.

დანაცჰგხო უი აშჰარა,
ადიგ დანგქულო დგგრგგრუა,
იქჰახუმარუეიტ რგლაშჰარა
აშგუტიი აშიახუაქუა.

ათაჰმადა აკრგ ზხგწუა,
ახა ზგუ-ზშამხგ ფგრუა,
დგუდგრკგლოიტ იგუ რჰგგცუა
აშგუტიი აშიახუაქუა.

აბრიგადა ამხგ იახჰთალო,
ურთ იახჰადრგხუა არჰავრა,
იქუეიცეიუეიტ ირნგჰქალო
აშგუტიი აშიახუაქუა.

აშჰახტა იწოუ, ზგხჰდ შთგწუა
არაცია ფგზგჩუაზ იახა,
ასმენა ფსახუა შგუ დანთგწუა
იფგლოიტ აფხჰა აშიახუაქუა.

აშაუადაჰჰ ფგშოარალა
აუსუჰ-ლეჰ დანჰუასთაუა,
იქუჰქოიტ აფენჯგრალა
აშგუტიი აშიახუაქუა.

ს ჰ ა ბ ლ ა

სჰაბლა, უფსაბარა ფშა ახდესუეიტ იხუმარუა,
ნაყ, მრავგლარახა კაწიაროუპ უხუ-დუ;
ეილაჩიოიტი უძგხაქუა იძშიახხა, იმაქარუა,
იკაზკაზუეიტ რადნგშოშია ციქურფაშიკ ეიუატიუ.

იცგრცგრუეიტ უბახუქუა, — ცილააუპ ირხდგნჰალო,
აშიარახ შაპგ-შოთა დამგლშია იხდგნხაზ.
სა იგუასთოიტი შიადგჯადუ აიხა-შოთა ახარგნხალო,
სა იგუასთოიტი ჰაფ რქგშოთა აგგვშიგვ ახტიაუაზ.

ო, სჰაბლა, იზდგრუეიტ: უქაჟან გურჯალა,
აჟიგტიგდგ უა უნგენგ მჰაჯგრა იცახდან.
უა უფაცხაქუ ან-დუგდგ ილხგლგონ მგტკუმალა,
ქაფთოთუშია ეიბარყუუა ნგრცი-აარცი ულა შოჟან.

ახა ოქტიაბრ იუხნახიტი აგუაყრა ხამთარა,
ოქტიაბრ დუ აბზაზარა უნათეიტ ზგნდა.
ოქტიაბრ აბზოურალა იშითიტი უაუქუ ანხარა,
აგურდამაშია თგუეიტ ეხა უმძგრხაქუა.

აბან სა იგუასთოიტი: აჯჯა ჰია უხშარა
აშოკოლახა ეიცნეიუეიტ, უა ირწოიტი აწარა.
ურთ დუხოიტი, იუფგლოიტი, აზჰაპ ურთ რგლშარა,
გუახუტიგ-მვა ფგშოძალა იროუპ ნაგძარა.

სჰაბლა, აქატირა აამთა უნგფშოუპ ხათალა,
სჰაბლა, სა იგუასთოიტი ზეგარგლა შოუზჰაუ.
ოქტიაბრ ანგჰია უაფგლოიტი გუგთბაალა,
იუდგრუეიტ უიალა ახაქუითრა დუ შოჰაუ.

1947 შა.

ბგციან ბთგნჩა, სგშოთ ლაშარა,
ახა ინხბტიტი ბგბლაქუა;
ო, ბციგრჰაზშია ბქგხტი სგხაარა
ბრეიფხგძშია აეწია რხდგბლაქუა.

ბააქუფსგჩან აცია ბჩაბთახტი
იბგქუზ ახგზა ნბგკუბგრშოან,
ახა დგრვეგდ ბშოზმგციოზ გუაბთახტი, —
ახუცრა ბზააიტი აჩბგკურშოან.

ბგუ ითაზ არფეს ფხგძ დგბბამა,
მა იბთახუმა ბგუ ბგჟეარც?
დააინ უი ფშაალა ბქგაფხდა დტიამა,
აკგრ ბეიჰიამა შიეიქუშიარც?

ო, აფჰიგზბა, ბზიბარაზარ
იზგრგუათეიუა ბგულრაქუა?
იარგდგ ბაბეიფშო ამცა იცრაზარ,
იზგციომა იბლა გულრაქუა.

ახა რამფხდა შიგბზიბარა აშოთა
ჰფსადგდგლ, — უიოუპ შიეგზთაუა!
აფსადგდგლ შოჰაბუ, შოჰანუ გუაშითა,
იზბანზარ, უიოუპ რაზყ შიგზთაუა.

• 1944 შა.

სხალზე იტ აშხა მთაწმინდა ჰარაკგრა,
 სხალან ზეგა გუასთონ უბრანტიი სარა.
 უა ისოუიტი ახუცრა, უა ისოუიტი გუკგრა,
 ქართ გუასთეიტი უბრანტიი, იშაქუ აზჰარა.

სგწაყა ილმაზლმაზუა ახანქუა რჩაფარა,
 გუადულა სხგფშოგლონ ეილაჩოჩო კურა.
 უა ელარცგრტი ფგშოთიგშიკ ზმოუ აფსაბარა,
 უა ისოუიტი ქალაქა ფშოძარა აგუბგლრა.

აბარ უი აქალაქა მრა-შიახუა ანგქქალო,
 აგურდმა-შია ახგუეიტი, ჟილარ ცოიტი ფხაყა.
 იკუეიციეიუა მთაწმინდა შიახუა-შიკ ზნგქქალო,
 უბრანტიი სა იგუასთაზ, სგუ არდუზეი ზაყა.

1940 ქართ.

აჩოვრკრაჭო

იძეიბაძა ციქურფაროუშია
 რწგხუა ეილაჰაქუა შქგრუა,
 აჩოვ — თულანქუა ეიცკუაშოუშია,
 აჩოვ — ქკუნცია რგუ ფგრუა,
 „ჩოუ“ ანგრჰია აყამჩგ მუაქუა
 უაყა ივაწეიტი იშთუა,
 ახა აჩოვხუა რგწამხაქუა
 რაფხა ინეიუეიტი იკაუა.
 აჩოვხუა ჩოეიმა კაგ-ბე ნაჰეიტი,
 იხუწყდოშია ამცაბზ წაყა;
 აჩოვხუა აშაპგ აღგგლ აგუეიტი,
 აკუადგრ ყუნა-შიკ ანგყყა...
 აძგუ კალმაჰა ძსანგ იცოუშია,
 აჩოვხუა აღგმჰაცქუა კაფსა,
 ინეიუეიტი უს იანგყუაშიოუშია
 აფგჟიგა, ახახულა ჰარაკძა.
 ჰა ჰუახად ირხააძალამი,
 აყგბავაზ ჰადგრ ზქუუ.
 აჩოვხუა მცაფშ ახგ ჯბარამი,
 ახა დყაზოუპ აღურა ზკგუ.

1947 შხ.

სუარდგნ-ხაჩა იაშია

აუსურა ხაგდ-დუ შხალოუ
უი აღდრუაშია სუარდგნ,
აბრიგადა ამხე იახათალოუ
ჰრგცნე ჰცოიტ რბაღ — ჰგთგნ.

უო-ო რერაშა, უო-ო რერაშა,
სა სუარდგნ უგუარგუალუეი!
იუბომა ჰაშა, ლომა აცაშა,
ხი, ო-ოჰოუ, ო-ორგრ, ო-ორეი!

ეიზაგაროუპ, იაგალაროუპ
ზნე ათათგნ, ზნე აჯგჷური.
აჩაგრა ბეია თაგალაროუპ,
მაპ, ინჰაჷუამ ანთ რჩეი.

ზნე აისგრ უქუპ, ნას ახაჰიქუა,
ზნე აქდგ ძხუგოიტ კუდგრთა.
ზნე აქგგრმგტქუა, მა ახაჰიწიაჰიქუა,
ზნე აყაუარ, აქგრგსთა...

უო-ო რერაშა, უო-ო რერაშა,
სა სუარდგნ უგუარგუალუეი!
იუბომა ჰაშა, ლომა აცაშა,
ხი, ო-ოჰოუ, ო-ორგრ, ო-ორეი!

ჩაზნე აბაჰია აშიგრ იჰაჰგზ:
ამანდარინა, აჷ, აწია,
აჰბგრზაკა, აშგნკა იხაჰგზ
ჰა იაგოიტ ჰგურღაწია.

აგნაწაყა თიუპ უა მჰგლა
სა სუარდგნ იაჰხაანაგაზ;
იანაგოიტ ზნე აჩაშგლა,
ჩაზნე აჯგკა, აწიგმლ, აგაზ.

უო-ო რერაშა, უო-ო რერაშა,
სა სუარდგნ უგუარგუალუეი!
იუბომა ჰაშა, ლომა აცაშა,
ხი, ო-ოჰოუ, ო-ორგრ, ო-ორეი!

1947 შა.

აყარმაწეს

აპოეტ-ჭა იზაიგუა ფშაალა
უჭერჭერუა უშაიპიაუეიტ,
უბეღ ლგჭგხდა იზაიგუეიტ ხაალა,
იარგდგ უიალა იგუ აზაუეიტ.

დუზგძგერუა დხუცუა დტოლუმი,
ითახუპ აშია-ხაა იპიარცგ,
ახა მაკჲანა ქურალა დჭოლუმი
ზგუახუტიღ დუძოლუ ფხაყახგ.

უეიფშო შია იზგმპიარ ფხაშაროლუმა,
ფგთრაკ აშთახგ კგრძა იზპაპ;
აბზაზარა იმოლუპ, დუწახოლუმა,
დდუნარ იაშია-ხაა უირპაპ.

1940 შ.

ახდ რჩათონ

იშოართან, პთენჩრა ალა იპაციირძუან,
შაიგუა დხჭუგლტ ახრაქუა.
ახა ლბაანტიი ჰხგერფარ ციგრწუან,
აჩქუა ირგხონ რალურაქუა.

აჩეიმაა ხეგბე იარმაციგსუან,
აბახუ ამცა ხუწგჭკონ.
ბნატი შიარახგდგ მიტი რგხთგსუან,
არჯაშ-ძგ გფო იხუწგჩოჩონ.

ჰხგერფარ რაბჯარ უა მცგ აპიოზმა,
ჰხგერფარ ყაზან შხადგდგლან.
რშაფხა ბაშოა უა იკათიოზმა,
აბახუ შიგგურა რჩადგდგლან.

იგლტ ქგრთტიღლა აწეიცია ეიზხუცუა,
იციგრწიტი რგბაგ აწარრა,
რყაძა ნგჭურშიტი რნაპსგრგუწა:
„აბგრფიოლუპ ჰა ჰხაწარა!“

აბჯარ გუამწუა უაყა იციაფიონ,
ალა დგზხგმწიტი ჰაშხალა.
იხშგბაგ ყუაყუა ანაყუ-ძგ აფიუან,
იკაქგნ იპიათპაფი ხახხალა.

ხდგ ზჩაფოზ ჰა პარ დუ ქიგლონ,
ალა დხგრცეიტი ჰახრაქუა.
ნხგწყა ილბაან უბრახგ გუშოფგლა
ფხაყა იცონ ჰა ჰალულუაქუა.

1942 შ.

აჩუგრხუმარკუ

ირაშ — შაპგშთა ანგში ეიზადაქუ
დამელ სახან იაზენხო,
ახუდა ხერხუა, იქუარქუაშეიუა,
აჩუარჩეიუაშია იკუაშოიტი.
აქუჩამა ფსგლა აფშოშიგ ჯოუპარხა,
აფგრცი დუქუა ეილაფსო,
აშოფგ ყაყაა, აკუადგრ იაქუუ
რადნგშო ყუნაშიკ ანგფხოიტი.
ნასგფგ იაქუტოიუ დჩუგბლა-ყაზან,
აჩუგბლა დალიააზშია დანცო,
იშხუა არბაშა, იყამჩგ აყააშა,
იალურა კგშა ზეგფ ეიქუშოიტი.
„ჩოუ“ ანიჰია იაჰია თკუციაა,
ირმაცფესუა უი დგკშოო,
რაფხაა დვეიუეიტი, დჩუგრხუმარკუპ,
აჩუგრკრაქუ ახად იგოიტი.

1946 შრ.

აიქულაცი

ზნგ აბაჰია ჰაწან ჰგანდალუეიუა,
ამრა იცეიუა ჰციგნ.

აღუციმაყაა რგუარგუალუეიუა
ჩაზნგ უბრი ჰაქუგნ.

ზნგ ჰშიაჰიონ, ზნგ ჰჩარაზუან
უა ჰშაციხგრტიუაშია...

ზნგ ჰაქუფონ, ზნგ ამპელ ჰასუან,
ნას ჰაიბაშუაშია...

ჰგუარგუალუეი ახგლადარა
იხგქუჰარგგლონ ჰართ,
იანდიქულაუაზ ამაცარა
ჰაქუტიაუან აჩართ.

უი ახშგრახა ჰამა ითალონ,
იჰანდაუა აფშოა-დგგ;
ჩაზნგ ჰახო იჰამა ჰხალონ
ხგხა აღიაგუახგ.

ჰრაციავგნ, ჰაიცგნ აკრაამთა,
ჰაიქულაციან ზეგფ.
უს იმვასუან ჰახუჰრაამთა,
იჰაზჰაუან ჰარგფ.

ადი ეხაა დგტრაქტორისტუპ,
იქურწოიტი ჰათგრ.
აქალაქაქუ ადი დარტისტუპ,
დგრწავუპ კადგრ.

ჩაძი ჰკოლხოზაჰ ბრიგადირუპ,
დხუშიტიგვუპ მურათ.
არსანა დღევუპ, კუნტა დღვრუპ,
დგშიყუვუპ ბაგრატ.

იანჰაჰა ჰა ჰაივგზარა
ეჰაგდგ ილულუახუეიტ.
ილულუახუეიტ ჰა ჰაილანხარა,
ზეგა ეხა კრგ საუეიტ.

1948 შპ.

ალექსანდრ ყაზბეგი

უი იგუ-თბაა წაულან
უი დხუცუან ფხაყა,
ჟილარ რზგჰიან უი კჳითუან
იანხძარც რგუახუტია.

უი იხანტირ ქერთიგლა
ირაციან აგურჳა,
იხამთან აბჰაზარა
იჯაბონ იგუნგქაჳა.

ახა აჩათსახტ უი აამთა,
იმჳასიტ ზენძა,
იგვლტ არაზყგ—იაწია,
იაჰჰაჰჰეიტ ჟილარა.

ჰაამთა აბხოურალა
ყაზბეგი იახა,
დგვლან უი დციაჟიოჳშია
დგზბოიტ ლაბჰაბა.

უი დჰაცუპ ხაგძ-დულე
ინაძეიტ იგუახუტია,
ეხა დჰალოუპ ყაზბეგი,
ივგმთა ლაშოჳა!

1947 შპ.

თაგალან

აბან იგუასთაუეიტ, კუაპეიშია
აკაზარმა თიგნ,
წყა იკნაჭაუბ იკუეიკუეიუა
წიაჭიგზქა ათათგნ.

ანირახა ქუაწოუბ, უაყა ჟგლა
იხგხუოიტ ამეიაქუა,
არახა რგმწა აბლგჟი ეინჩგლა,
იყუბოუბ არაქუა.

შოუკ ეიქუჭგრთგნ შგჟემთანდა
ეიცნეიტ ამხაყნგ,
მხდუკ იალგარცოუბ უახანდა
აფგჭიგჟე ეიქუწანგ.

ამხე ითგუეიტ: — ტარაზია,
აფშო ეიზააგაბ ბააი!
აკლათქუა შიგრთიგ იბზიან,
აუარდგნქუა ააიტ.

— ადგაგლ კუაზა არწიგრა ახაალაზ
დად აბრიგადირ,
არი უბოუმა ალაპყა იჭხალაზ
შგუაზგრჭაგოუ კერ!

დაჩხაძი კხითუეიტ: — უ.ო-ო ნიკუალა,
ამაგანა სზააგ!
იფხასთარტიგბ არახუ თალარ,
იხგტიუბ ავგმსაგ!

აკოლხოზაა უა ბრიგადლა
ადიგ იქურგონ რურა,
რჯაბაა რფგლუეიტ ბარაქმათლა,
— ეიზგრგუეიტ აჩხაგრა.

1946 შხ.

ათა დიიტ

ამისა ვნან აკუასქა ავნგწყა,
უახტოი იგუეიტ აჭგთგბჟე:
„გურღაჭჰაშა, შიხგს უაჟიგწყა,
აქუნ დიიტ ავნათაჭგ!“

იშეიტ. ახგს-ბგქუა აშხთა ითგვიტ,
აგურღე თგჩრეი ეილალტ აბრა.
უი აჭაბლაჭჰ ზეგჟ ეიგუნგვიტ,
იხაჭაზ ცონ ათა იბარა.

უა თა დიიტ შხარფიაწია ნგგლოზ,
იბლა გულრაქუა თგჯგო.
იგარა ხხიოუბ აშხარა ზფგლაზ,
დგარარწეიტ იარა დკუაბო.

ირაზყგმვა იხტოუ ლაშხაროუბ,
ფხაყა იდარაქუც აზჭაბ.
უი დდუხარ წეი — ხაძგრჭიაგოუბ,
იბაცია რგლშა ირლულუაბ.

ჭთგჩრა ეილაზგო ძიგრ დყალოზარ
უსყან აჭიაჩათა იყაბ.
უი აფსადგაგლ იხგ აქუიწოზარ
იმგძუა ახაძ-აფშა იზგნხაბ.

ოჟი დოუფშიგლხა დგციოუბ ხაალა,
ლაფშო იხგუმი გუ-დულა იზჭარც,
უი დგზბარც ინეიუა ფშაალა
იჭგ ნხგრტუეიტ დგმციგრჭარც.

1947 შხ.

შპამ თარხანა

შეჟემთანძაკ შპამ თარხანა
იგურღაშა ილაკთა,
აში ააირტენ ნგრცი ახუ-ანაა
დნეჟუფეშტ იმხერთა,—
იქუჰიჰი აფეშ აახან,
უი რაშიატიხახან.

დხუცუა ნას აჯნაშთანძალა
დნალბაან აღიახე,
იჩაგა ნკდხნე ცცაკრალა
დდიჟულტ იმხახე,
იგუ-იშამხე ფე-ჟან,
რაშიარა დცაჟან.

უს დეშენეიუაზ ლბაა რკუარა
აძლაგარა ახეთო,
დნეჟუსენ აცჰა, აძეიბაჰარა
აცფეხეჟუა იჰათიო,
ჟაჟა იტეიტ აძე,
ამხახე იგარცე.

ამხაჰე დნეინ იში ეციწეიტ,
იმახუჰა ეილჰიანე,
ნას აჩაგა ნემჰანიწეიტ
იმათა ეიწჰიანე,
აჟიპარა ფჟაჟა,
ანგში ეიზჰიჰიანე.

იდგრუეიტ დეშეჰგრაჰაჰაჟა,
უიოჟ ეხაა ისაბუთ,
იხე იადიწაზ დაწამხაჟა,
დესიათენე ზეჰე ფუთ
თიგარცოჟ სენტია,
უიოჟ იხუცგრთა.

1948 შპ.

ქრთტიელა აპოეტცია შიახ

შია შიპოეზია გუაზერჰაგოუპ,
ხაშიაშიარა ახაუამ იფხაძა;
აკუალდ ეიფშო იმჩ რგლულუაგოუპ,
იხტოუ რვაშოწას ეილგხხა.

შია შიაბაცია რუაზარალა
ათოურგხ დუუპ ითააციაარა,
აჟია რტიაშა ბაჰხატირალა
ირზემანშიალან ჟიგტიგდგ აბრა.

ურთ რგწეიცია გუახუტიგ-მჰალა
ზნარხა დუძძაძოუ ეხაა,
ქართლი ფშოდა ალახგენწალა
აშია შიპოიტი იჯბარახა.

აშია აზგშიპოიტი იჭოთ ჰაამთა,
შიგბეჟ ანგუეიტი ჰა ჰკავკაზ,
იანხიზიგოზ იხუქრაამთა,
ავოჟოდ იგარა ახადგრწესუაზ.

აშია იზგშიპოიტი უი გურთიგლა
ან ლჷფშო აუაჰ იპაზგუკგუ,
ფხაჟაჟა ჰნაზგო ზეგა მგჩ-დულა
ჰა ჰფსადგდგლ ზლაფშო ახგუ.

აიაირაქუა შიგუ დგრჰგცუეიტი,
ქართლი ჟიბოიტი იშოგლულუახა;
არაზყგ — შოკუაჟუაზ აშია შიხუცუეიტი,
ზლა იხგქქალაუა აშიახუა.

ჰაფსგნტიგლა უა იკაკაქუა
იშიგზნაუეიტი ეხაა ეშარა,
ჰარხა, ჰაშხა ბარზაგანხა
იბეიოუ ააპრგხუეიტი აჩოაჰრა.

შიარგდგ ჰარგდგ იდუუპ ჰაიაშარა,
ჯგნჯლა იჰამოუპ ლახგენწა,
აშია აზგშიპოიტი ზეგა ჰალშოარა,
შიაშია ანაალოიტი ჰაფხდარცა.

1948 შ.

აკონსტიტუცია აბზოურალა

ავოჟოდ იდუძოუ ხუცრა ღუღულა
იაჰზირაფაზ აბრა,
უი აკონსტიტუცია აბზოურალა
ჰამვა ატუპ ჰარა.

ჰაშხაჰ, ჰაგაჰ გურდარამი,
ამშოგნ ჰალბა ხუპ,
ჰიზავრა ბეიოუპ, ჰდიგ ლაწამი,
ჰბაჰია სირხა იშითუპ.

აკუალდეიფშო ჰხგრფარ გგლოუპ
ჰსანდგლუქუა ხაჩაუა,
ო, სფსადგგლ გუბგლრა უდკგლოუპ,
სფსადგგლ ზგზჰაუა.

იაჟიუგგ იჰოუგგ ეიწახარადა
ჰამი, ჰალშა წარძა,
ჰაილანხოიტ ეხა გურჯადა,
იშითიტ ჰლანგენწა.

1948 შა.

უახენლა

ქიგანგუმზა თიგნ იშეიშეიუეიტ
უხენლა ზქიაწია რგგუთა,
იაწიაჯაა რხგბლა კუეიკუიუეიტ
ილახჰგბდა ციაშრა რუაშია.

იძადა აქუჰიჰი არხა ფშოძარა
უარჰალწას იშოოუპ იქუწაშია,
ზეგგ გცოოუშია ზბოიტ აფსაბარა
ათგნჩრა ჰიგნტქარრა აუაშია.

ახა იციაშ, ახახაჰია ილჰეიუეიტ აკუარა,
აძგ-მვას ლაკათოიტ ჩაჯარა;
ჯარა აბჟ გოიტ, იტიაშ აძლაგარა,
ახაჰია ილაგოიტ იფგრუა.

იგუასთოიტ: აქოაზახ იქაფშოუშია
იხხადა ციაშქუაკ ახაკოუ,
იანგგლოუ ფშაალა იფხაშოუშია
ილახლახუა ფანაჰ შეიბაკოუ.

ივასკაგან მარგხუ აბლაძარა
აყენდა ნაყუოულა აჩოთაჰიჰია,
ავადახგყა ერცახუ აკაწიარა
ხთარფაშოკუაქუა ახოშია იმაჰიუა.

უა ახაშცია რგუართა აფამხარა
აკუხაპ, ჯარა აწცა ლაშოოიტ,
ზნგზენლა იანგუა აფსაბარა
უარლა-შიარლა ალაშოშქუა გოიტ.

აბაჰაქუა რემწა ახდგშიშგროუ
ზნგზნლა იკათსოიტ აწიაქუა,
იანრგსუა აფშა იყუანდაშგროუ
ინეიხგრხოიტ რგბლდგ ლაციგყუა.

უახზნლაგდგ იზბოიტ ჟილარ რგლშარა
აფსთაზარაგდ თენჩ ზგუ ეისუა,
უახზნლაგდგ იშითუეიტ აფსაბარა,
იგურღოუ შეგმთან ზგზშაუა.

1946 შპ.

აგუბლაშიარა

ისგუელაშიოიტ ჰა ჰანხუკგზ
შიიკგხუშიარა ჰანშიაჰიოზ,
დღიგ აგუთანგ აძგ ითაჩგზ
სახგუოიტ ჰია უგ უანცოზ.

ჩრისატი ლაბადუქუა ჩგგს ჰია
უარა ურგქუტიან უანჩგზგზოზ,
ეშიიქი აჰიეი სშარგზგუკუ ჰია
ემქგზ იალხნგ იანსურბოზ.

უმქუტი შიაქა აფსაატი ინრგქუკუა
უკლფშუა ყუოგ ჰია უბეგ ნურგოზ,
ჰიალა აკშარა უჩგზნაზგუა
იბლდგ იაწიარა უანაზცოზ.

აქიშარ იალხნგ აყანთგრუაზქუა
უძარა იაკურშო, ირგხხო,
ირშიუა ბომბას ახაჰი ყუაზქუა,
აქგგუ-ქგგუ ჰია ინეინგყყყო.

იანუზჰაგდგ იუხამგშოთაქუა
აიბაშრატი წარა უაზცეიტ,
უახტოი ბაშა უხნგმგჰიდაქუა
ჰამითაქუა უა უგუახუტიგ უახტუეიტ.

აბარ უაჟი უაყა უკომანდირუბ
უარა უაბჯარ ელგბზააუა,
აჯაჟილარ დუ რგქგდგ უდგრუბ,
ურთ რყგნტი სალამ უზააუა.

იუჰაფშაუეიტ ბლა-წარგლა
უტიგლა აჯაჟილარ ზქუნხაუა,
უაცგურღაუეიტ გუამჩ დულა
ჰათსგნწრგ — იაწია იკათხაუა.

1939 შპ.

ან-დუ ლაშია

წხებუნნ, თენჩრან, მზა ლაშიარა
აჟივან ილბააქქონ.

ან-დუ დადტიალან აგარა
უი რწესუა დშიაჰიონ:

— ბეცია სმოთა, სხეშარგუწა,
ბეცია სგუაყაფხა.

ბეზჰარ ბან-დუ აკრგ ზხეწუა
ლგუ აზბგრჰაპ ღუღუა.

ბებლა ხუჭქუა ურთ ეიწიოუშია
სრგკუხშოუპ აჰა...

იფშოქოუპ ბეჯმეშქუა მხაჰოუშია,
ბეცია სა სთგფჰა.

გურღმარალა იბეზჰარცამი,—
იტატოუპ ბეციაართა.

არაზყგ-მჰა ზმოუ ბაბამი,
ბეცია სგულგრთა.

ბაბ იხეჩოიტ ნან ჰა ჰათსადგელ
უი აზოუპ უახე დეზცა.

ბეცია ხააროუპ, აცია ბჩადკელ
სნანა რანინა.

დანააიუა ბაბ აშოთა ბთგწნგ
ბეჯნ ბიფელ ბარა.

ბგუდიკელაპ ირაშ-ხუა დჩგჟიწნგ,
დფგშირგჩჩო დგუკუა.

ბეცია სოუფშიგლ, სბგკურბანუპ
ფშაალა ოჟიგშოა!

ჰათსადგელ დუ ბაბუპ, იბანუპ,
ბეცია სგულგრთა!

1940 წ.

ბზილა

ბზილა სგმშო, სგლაშარა,
ბზილა, სდიგქულოიტ—შოა ბაანგელ.
სა სკოიტ არრახე, უახე სგზაარა
საღამ ბგვროუპ,—სნაპქუა ნკელ.

ბზილა ბგკა-ბე გოიტ ფშოროუმა,
ბ. დიგლბა დიგქულოიტ იშოფრაა,
სახეცო აძბახუ ბასჰიანხოუმა
სრითაშიარახეტოი აჰიია!..

უა ჰათსადგელ ზფსგ ახთნგზწო
გგზას სროუეიტ სგქუფაჰა,
ილა დჰაჟილარ იხუამც ეივგზწო
სგელაპ რაფხეა სჩოგრხოა.

იცოგრზგაპ სგმჩრა, ნას სგლშარა
გუ-ქგცლა სშიაქი საჰიეი ნკელ.
ბზილა სოუფშიგლ, სგლაშარა,
ბზილა, ბზილა, შოა ბაანგელ.

1939 წ.

გზჯ აპარტიზან

აბნა დნგლოლიტ, შთარფაზშიაკუნ,
 იწაიუნ ეილაშიაგ,
 აწლა ახაგობუნ აშიგბ აქუნ,
 იქიფგნ ასტარშიაგ,
 ასტა დტქუნ იმიკარია,
 დტკუკუკუკუნ ხარია,
 ეილაფსონ წაყა ატარამარია,
 იაქიფგნ ასოქარია,
 იხშიაიუნ იხტ იქიფგნ იყიფგნა,
 ახა ზეგა იჩიას,
 დნგიტ იგაზ აიხაშგა აქიფგნა,
 ახაიშგა აიიფიტ დიას,
 დტკ მტარწაკუნა წაყა იკუფიფიტ,
 ილა ილაიფგნა აიუნა,
 ნას ერახსაქ ალაქ იხიფიფიტ
 გზჯ აპარტიზან,
 აბომბა ტყუაქიტ, ალაქ ახალტ,
 იწაიფიტ აპარტიზან,
 ალაიფგნა თრგსიტ, ზეგა ელაშალტ,
 ითახიფიტ ალაიფგნ იკოზ,
 ეიდგუჩგლტ აილაჩია ტოსქუა,
 იფიფაზ ყალფიფიტ აქუთა,
 უა იხუაშაზ ილა იფაგონქუა
 კაქუბ ეიფხაგტტა.

* *

აბნა დნგლოლიტ, შთარფაზშიაკუნ
 გზჯ აპარტიზან,
 აწლა ახაგობუნ აშიგბ აქუნ,
 ამგუზგაგ ხკუახან.

1945 შწ.

ათხდატიი აბზიბარა

ლხგ-ლქუგ სახა სქუაქქეიტ, ლხგციეიუე ეილაჰა
 ჭელდგშ ფწიანოუშია უი ლნაალონ ლარა.
 ბზია დგზბეიტ, ზეგა რაფხა უილოუპ სა სზელაჰა,
 ახა აკგაგ სგზლამჰეიტ, ჰაიფგრწიტ უბრა.

სგხაარა, სგუ იაქუშიაზ დგსხაშოთუამ ყაზშალა,
 ჰაბლაქუა ეიციაჰეიტ, ახა სგუ ითაზ უს ითან.
 ჰაიფგლარ ჰაიფგსუან, ჰეხაშოზშია ჰა ჰხალა,
 ახა სგზზიბარა იასააირა აზჰაუან.

აკგრ წიტ, დგრვეგაგზ დგზბეიტ სა სგხაარა,
 აჩეიტრაჰუ უა აჩაიბლა ეიზგლგონ ლარა.
 იშთგლხგნ არადქუა, აბლიაწია აყატარა
 იქუგზნგ ლკალაქკურ ლგრთიუან დგცკაკუა.

დგზხაფშოგზ უი სგუალთეიტ, სგლდგრიტ ხათალა,
 ჰაბლაქუა ეიციაჰეიტ, ახა სგუ ითაზ უს ითან.
 უაყა ჰაიგრგწიტ, ჰაიდგმხალტ აამთალა,
 ახა სგზზიბარა იასააირა აზჰაუან.

აკგრ წიტ, დგრვეგაგზ უი დგუასთახტ ჰანნიუაზ
 აჰია ახეილგრშუაზ აიბაშცია რდიაჰგ.
 იხუნგ იშთაზ უა ექუალჰიონ აშაფხა ახაქუეცეიუაზ,
 უა იხუწყაოზ ამცალა იზბონ ლა ლხგ-ლქუგ.

დგზხაფშოგზ უა სგუალთეიტ, სგლდგრიტ ლაკთალა,
 ჰაბლაქუა ეიციაჰეიტ, ახა სგუ ითაზ უს ითან.
 ჰაიდგმხალტ, ჰაიგრგწიტ, ახაზმიდაზ, ლუღუალა
 ეიბაშრან, ჰფსადგაგლ ეიქუხარც ჰაიყაარან.

ჰა ჰიააიტ, ჰიაშამვა იამგხეტ ეიწახარა,
ჰესადგელ-დუ ჰახჩეიტ აშა აზკათიანგ.
უიაშთახ აკერ წიტ, სა დგუასთახტ სგხარა
ლგფსგ ლშონ აყუა აბაჰია აგუთანგ.

დგნხაფშოგნ სგლდგრტ, ჰაიდტიალტ გუბგლრაღა,
უა ილასჰიეიტ იმძაკუა სგუ ითაზ ზეგა ხტნგ.
ათაკ უა ისმაჰაზარგა, იზბონ უი ლლაკთაღა,
უაყა ჰაიფგრწიტ აშითქუა ეიმდანგ.

1945 შხ.

სტალინგრად

სტალინგრად დუ, ზგხგძ კამშიო,
უოუპ ჰალა დახდგრჯაბაზ;
ჯგინჯლა იმგძუა, ზიაწია თამშიო,
ჰამთას აჰია ზზგრჩათაზ.

უი ათძამცაჰ ამცა ხუწყაღონ,
უა ალა დეიგლონ, დტომგზტ უს,
უა ეიბაშუან, არ ეიგუდლონ,
უა ირგძბონ აიააირა აუს.

ჰხგგრფარ ლეგლა ზგმი ეიზადაზ
ეცგრუან ვოლგა აძაფშოაჰია,
— სტალინგრად დუ ბარრიკადაზ,—
აჰიოზშია იგგლტ რგუშოფგ-ლულუა.

აფთა ხალონ ეილაგენტუა,
ილაშოონ უაყა აშიაქა-მცა;
ალვა დაღან ალა დგგენტუა,
იზნეიუან ჰარ დუ რშიაქა-ფსა.

იიუა იზგმდგრუა დგუათეიუან,
ამცა იკუან აჩოკუნარშოან,
ვოლგა აწააფიბა ძგთნგ ილუეიუან,
აშარვაშო გქუკასა იქუშოუან.

აბზარბზანქუა ადგაღლ თგრეიონ,
ეილაარცგრუან აცფგხაქუა;
აწლა ხგრეიონ, აცჰა ფგრეიონ,
იბლგზ ირგქუჩგნ აცცგშიქუა.

უაყოუბ ჰალა ჰამი ახიბაზ,
შაყა ილულუაზ ჰა ჰტიგლა აგუაში.
უაყოუბ იარა ხმეძელ ახიგაზ,
ითგტეიტ უა იხაბგულაშაჟი.

სტალინგრად დუ, ზგხეძ კამშიო,
უოუბ ჰალა დახდგრჯაბაზ;
ჯგნჯლა იმეძუა, ზიაწია თამშიო,
ჰამთას აჰია ზზგრჩაჟაზ.

1944 შო.

კავკაზ ახრაქუა

ო, კავკაზ ახრაქუა ივგჩოუ მრა-გულა
შიგრზაიგუოუბ აეაწია იცგრცგრუა ჯადა;
შაგლოუბ შილდაზლდაზუა, ეხა ფსგნწგრ-დულა
შია შიზიჰიოიტ პოეტქა დახძან იგუახუტია.

კრგ ჟიდგრუეიტ ახრაქუა, კრგ წუეიტ შიიიეთეი,
ირხუცგოუ აჟიაბჟ, შიგზხაანქუოუ რაცოუბ.
დგჟიდგრუეიტ რუსთაველი, იშინგუეიტ უბრიეთეი —
უი იაშია, ბზანწგკ ხუაშრა ახჟამ, უი ქოოუბ.

დგჟიდგრუეიტ აკაკი იშიაჰიოზ გულგრთალა,
იჟიდგრუეიტ უი იგარა ახჟგსუაზ ავნათა.
დგჟიდგრუეიტ ფშაველა ზგუ თიგზ ხუცგრთალა,
იყამა ღდაზლდაზუა, იჯბარან უი ილაკთა.

ილაფშო შიგნხალონ დშიგზხუცუა ხათალა
უა პუშკინ დანხალოზ კავკაზ ჰარაკგ.
იგუ ეიბაჰონ ლერმონტოვ შისახა-ფშორალა,
უი იდგრუან აგუაყრაქუა შოშიგმაზ შიარგგ.

იშინგუან ააკგესკა აბზრბზან-ბჟ მიტიგლა,
აჯგნჯტი ეიბაშრა ამცა თაკარხა იშინგშოუა.
უა ჰზგრფარ აზყაზან, ირდგრუან შხატიგლა,
უა იჟიგლონ გუშოფგლა ჰალა დგრხუაშოა.

იხგსუან აჟიჯანახჟ ეიმაწიოუშია აფსაბარა,
ამაცოგს ხუწყჟონ იანგწუა შიხგ-შიქგ.
შიგრჯაშო აზლჟეიუან შიგძგუთა ქოაფარა,
ბნაციგგჟ უა იძგძონ იშიო შიჰაფაქგ.

უა აჰია ახეილარწოზ იახელწუაზ შოოურალა
შინაყოოქუა იძგთუაზ, კათიონ იშინაჲწიწია.
შიგბახუ-ნაა კჭგციაა ახგშთა ანპყყალა,
სა იგუასთონ, უა იგიგლონ კავკაზ აფაცია.

შიგგლონ შიართ ახრაქუა, იგგლონ შიგხშარა,
შირგხარცაზ აბჯარლა ეიცნეინ თოუბა რჰიეიტ.
იშიქაქქონ კრემლდტიი არაზყგ-ეწია ლაშარა,
შიწეიციაგგ შიაშიეიფშო ხგძ დუძა რჩაფეიტ.

ო, კავკაზ ახრაქუა, იგგოუ მრა-გულა,
ეხა იგუაზგრჰაგოუპ შიარა შილახგნწა.
შიგგლოუპ შილახლახუა, აბარ ფსგნწრ-დულა
შია შიზიჰიოიტ პოეტქა დახაძან იგუახუტია.

1947 შ.

აუაზი აუაზრეი

აუაზგ აბზაზარა დუ გუეითოიტ,
აქუნაგა იდგრუეიტ აუაზგ იზგ,
იიჰიო, იიუა ახშგვ აითოიტ,
აუაზგ დხუცუეიტ ფხაყაზგ.

აუაზგ დაქუშიოიტ ჰათგრ ბაშა,
აუაზგ იზგ ილოუპ აუაზრა,
აუაზგ აამთა იშთუამ ბაშა,
აუაზგ იმოუპ აგუბგლრა.

ახა აუაზგ — სახა იარა ისახან,
ნას იგუ აშჰამ აცრგკუკუა,
იხაზგ მაცარა აზჰიან დახან...
მალლა ბზანწ ზგფსგ მგთიუა,

უი დლამგსდოუპ, უი დუაუშა,
უი დპატუდამი ზგნძა!
მაპ, უს იყოუ რაციაუმა...
აუაზ-ფშოროუპ ირზგნხაძა.

ურთ რგუ ფეიოიტ, რგუ შჰამხა,
ჰა ჰგუალ რგმოუპ ეილაშოუა,
იზბანზარ ჰარა ჰტიგლა ეიწამხა,
ფხაყა იცოიტაზ იშითუა.

იზბანზარ ბზია იაბოიტ აიაშა,
აიაშაზ ჰაქუფაუეიტ ჰარა;
აუაზგ იზეილდუ, იხუართახაშა
ირაზყგ-მგაქუა ირბაუა.

იზბანზარ ჰა ჰაუბ ადუნეიაქო
თენი აბზანზარა ზჩაფუა,
უბრი აზგჰიან ასამბლეიაქო
დციაფიონ ჰდელეგატ ჟიანა.

აუაზრა ზციგძგზ შალა ითხაჯგრც
ეიწგრჰიოიტი რგმგუაციაქუა;
ახა ამცა-შოგრა რგუ აჯგრც
იყოუბ, ნასგგგ რხათაქუა...

აუაზრა რციგძგუბ: ტრუმენ უჰია,
მარშაულ, ბეგინ, ოსტინ, სპაიკ,
მაკნეილ, ნას შოუმან უჰია,
უბას დე გოლლ ჰია ყარყ თბააკ.

ურთ როუმა ზნაპაქოგ იყოუ
ჟილარ ირზეიტშოუ აზწაარა?...
იდგრუბ ბზანწგ იშოზაზგმნგყო
ურთ ევროპა ალახგენწა.

მაპ, აჯაჟილარ ირზეილახაშო
აკუდამ იზჭოუ რგჩრგხხა,
ირთახუბ ურთ რგჩგრიანაშო
ადუნეი იაქუტიარც მგრტალა.

ახა ფსრამვოუბ დარა ზნგლაზ,
რგგუგგგ რხგგგ უბრახა იხოუბ;
ეხა ათგნჩრა დუ იაფგგლაზ
ადამრახა ურთ რგმვა გოუბ.

1948 შო.

ამზა

მშოაცგზტი, იციან აფსაბარა,
თგჩროუბ, ფშოა ასუამ იშქგგრა;
სგშოთოუბ, სხუგცუა სგმაცარა,
ამზა ნკგლფშოტი ითააუა.

ამზა, უაბაყაზ სგლაშოარა,
ისზააუგამა ჟიბჟგკ მა?
ბზია იზბო სგშოთ გუაზჰარა
დშოუბაზ სოუჰიარცოუმა უზაა?

სიშ, დგზუგსდა ადიაყნგ ინეიუა,
უფშოიშ ამზა, დგუათი ცქაა!
დთალტი აჩაითრა მშოგნხა ივეიუა,
უი სასტილამი, ურზგფშოტი ლნაპქუა!

ამზა, შოოუზააპ, არბალგ ქოგრთიტი,
სგგლან სგშოთლახა სნეიპ სარგგგ.
აფსაატი გურდგო აშია ეიცხგრტიტი,
სნეიანდა ჯგზარა ლგზუგ!

1940 შო.

ა ბ ა ჰ ჩ ა

ისგულაშოიტი ჰანუფერწუაზ
ჰნეიუნ უშითქუა რქუგხრაზ,
უყარმაწეს შიაჰიონ ჰაზქუგხთუაზ
იჰაფხაოზშია აბჯარ შთუგხრაზ.

აყარმაწესგაგ ნაყ იუფერწიტი,
აღა დანაი აფშიგმართას;
აბლიაწიდა ზეგა უციირძიტი
უი უზგნხოზშია შიგმათიას.

ახა ჰფსადგაგლ იაგაეიტი აიააირა,
უი იამგხატი აგუკაჰარა:
აყარმაწესგაგ უზნეიტი, ესააირა
იშითუეიტი უწლა ეიხაჰარა.

უაჟი აბარ იგუაზგრჰაგან
ააფენრაზ იშითგლაშაა,
იცოგრწუეიტი უშითქუა გუყაწაგან
ჰხაგრფარ უზლარფგლაშა.

1945 შ.

გუმესთა ახეჟუან

ცაყარამზი უა აბახუ ნაარა
ადგ კქუასუან იგაჟუა;
ეილაგენტუა აშიახ-ციქურფარა
წაყა ითაჩხონ იელაშუა.

უი ამჩ იალაზ ფგზშიახადაზ
ელაჟა იცონ აჩგთჰიაჟა,
უი ამჩ ზხგ იაზგრხუახადაზ
იციქურფონ თგჩრა ზუა.

ახა უი ამჩ, უი აღულუარა
ზეგაგ დირხუარცგ ეილარა,
აჰგმცა სტანცია ლაშარა
ირგლარც დვეიტი ოკქუგც უბრა.

დნახუაფშო-ახუაფშოგნ ლაფშოგლა
უა ეილარც იმახუჰაქუა;
იჩაზწიგლზგ გუაბლგლა
დალაგაეიტი აუასთარა.

უი ნახგს აღეგ ბრიგადა
რუს შოჟან აყუარაქგ;
რგმჩ აკგნ, ეიწახარადა
რყგუბჟ გონ აფსთაქგ,

რაშია აბახუ დუ იანგჟუან,
ირხგლწუაზ იჰადაცა,
ნგრცი-აარცი აბრიგადა ეგუნგჟუან,
ასოციეცლაბრა რგბჟაწა.

უაჟი აბარ, იგუაზგრჰაგან
სარა იგუასთოიტი სახაფგშოჟა:
ილაზლდაზუა გუმესთა ახეჟუან
გეს დუ გგლტი ილაშოჟა.

1948 შ.

იახდატიი ადუნეი

იზბოიტ, ადუნეი კუმგლუპ,
ჯარა ამშოგნ თატიაში;
ჯარა წაარშიუპ, ჯარა დგაგლუპ,
ატეგლაქუა რაციაში!

ჯარა იზბოიტ ბრიტანია
აფსთჰია ახაბატო,
დაჩაჯარა ისპანია
დახაგქუგეეუა ჭრანკო.

ბერზენტეგლა აქაბჟე თეკუეიტ
აბახთა გუაში რხეჯხეჯუა,
ჯაჟილარ შიიფხეგდ იზგუეიტ
ცალდარის აქუჯმა.

ჯარა იზბოიტ აგუასაკარახა
ირან მათქუაჟ ჰიაზოუშია,
ნას თერქუტიგლან აქაფარახა
ალგციჰაქუა ჯნატოუშია.

იზბაუეიტ აშა ხაგძხეწუა
კიტაი დუ მიტიგლა,
ახაქუითრა — მჟა იაზხუცუა
აჭერხაცია ხაგგლო გუშოფგლა.

ჯარა ამერიკა აბლაძარა
ეიგეჰაჰა იმლაშეზშია,
შოუკ უბრაყა რქგრყარა
ეიხერჰიოიტ იაპკეზშია.

ურთ ღელუეიტ იახგააუაშია
იახატარც ევროპა,
იშაყდოიტ იცხერააუაშია
ირგხეგზშია ატლარჩოუფა.

უაყა მაძა ეიწადგრჰაპოიტ
ატომ-ლეხ აბომბა, —
ჰდგრშიარცაკუუ, — რგჩადგრჰაპოიტ,
შიგრზეფშიშ, — იააბომ ბა?

იააბოიტ, ადუნეი კუმგლუპ,
ჯარა ამშოგნ თატიაში;
ჯარა წაარშიუპ, ჯარა დგაგლუპ,
ატეგლაქუა რაციაში!

ახა სტიგლა ეილჟუ ტიგლა
სემბაძაც ხათალა,
სტიგლა ყაყაძა ზეგარგლა
სეკუფშუეიტ ლაკთალა.

იზბაუეიტ აგურლჟა ზხალაზ
ვოლგა აძ-ფშაჰია არხა,
სტალინგრად ზნგ არ ახაღლაზ
ამცაბეზ თაკარხა.

მოსკვა აკუზარ, იეიუა ლულუალა
— რაზყეგჟა ჩათართოუპ,
ნას უბრანტიი ლაფშო-ხაალა
ავოჟოდ დუ ზეგა იბართოუპ.

სარა სტიგლაქოუპ იახეციგრწეზ
აკომმუნიზმ ამრა,
უი იაფერხაგო, აოჯრა ზციგძეზ
იფწიაპ რწეხუტიგ ამჟა.

სარა სტიგლა ზქუუ მჟა იაშოოუპ,
ილაშოოიტ იასაირა;
სტიგლა აბზიბარა დუძდოუპ,
სტიგლა იაგოიტ აიაირა.

ჩასტუმრებაქუაქ მოუკ რზენ

ჟიბჟე შიასჰიბ ჩასტუმრალა
მოუკ ირგხზი, მოუკ ზქუი,
ნას შიანხუც შიართ ღულულა
ფხაყა ირგხშეი, ირზუმუი.

ჟიგტი ნაპოლეონ იგარც აკუნ
ურგსტიგლა ადიგ-აშუმშარა,
ახა აფსადგელ პატუ რზაქუნ,
იფგრწიერტ იბლა ადა-შუმშარა.

ოჟი ააკგესკაჲ ჭრიც ყადგგგ
ხმგძლ შიიგაზ ჟიბახეიტ,
შიაქმ-ფსალა დგრხგხგჯნგ
იწგხუტიგ ფწია ირგახეიტ.

ურთქუა ბზიოუპ, ახა იშაქუმ
ინგყუოიტ მოუკ ამერიკა.
ახა ამერიკა ზეგგ აკუმ
იცფგრგზგა აისტერიკა.

იარციციგზაბ მოუკ ადოლლარ,
იჰათჰათუეიტ რგმგუაციქუა;
ურთ უიალა ჭეიდა რმოულარ
იარშგშუე ტ რგუ ეიბაკუა.

მარშალლ იაკუნ დგნახა-აახო,
„პლან დუკ“ ნგქუიეიტ რგსტოლ.
უიაზენ დგგლტ ინაპგ დგახო
ამინისტრ ჭორრესტოლ?

ტრუმენ დლახოიტ ილა აფგქუა,
იფსგ თიუამ—აპრეზიდენტ,
აკრიზის ახგენ იქგქგჯუეიტ
ამერიკა აკონტინენტ.

კიტაიაქუგ ჩან კაი-შოიაჟი
იჩახაიეტ აყუარდი უა,
ახა ახგრფარ უი აჩიიაჟი
იფგრწიბ ლასსგ იყუარტირა.

ურთქუა ბზიოუპ, ახა დყგრუა
იითახუხეი მშიან დე გოლლ?
ზყარყმგქუა თჰია იბგრბგრუა,
უბრგგ ირთოიტ მოუკ აროლ.

ჩერჩილლაჟიგგგ ოჟი ჰაიბაზშია
აჰიეიფშ დლურუეიტ იც ხუუ,
ბრიტანია აბჟა იჰაზშია
იხგ-ახუდა კაქუჩიან იზხაძა.

თგჩი ანხარა, თგჩი აფსშარა
ეილარგარცოუმა რგუ ითაქუოუ,
აკომუნიზმ მრა—ლაშარა
ამჟა აზგკგრცგ ზთახქუოუ?

ახა მაპ, ურთ უი ზრგლშომ,
ადემოკრატია აზჰაუეიტ,
აკომუნიზმ მიაირც ზალშომ,
აკომუნიზმ იაგაუეიტ!

აფჰიგზბა ლაშია

იფგრტლო ლგხციეიუჟ ეიქუარა
დხჟუტიალან ბასლა აყუარა;
დნაფშო-ააფშოგნ უა ლგმაცარა
დნალაგჟეიტ აშია აჰიარა:

— „ჰაიფგრწიტ ჰაიციაჟიო ლაკთალა,
უჩგჟილან უცარც ეიბაშრა,
აფსადგაგლ უხაჩარც გუბგლრალა
სგნუჟიტ არაყა სარა.

იყალაშჰამ სბზიაბარა ხაშიაშიო,
იშჰაჰათუბ ო, საშია იუზკუჟ.
ილშოომ უსხაშოტგრც სეითაშიო,
იშჰაჰათუბ სგშითქუა იწიახჟუ!

უა უანცოზ ეითასჰაიტ ურთ სარა
ანგში აგუძარა რტგტუა,
უანააჟუა ცქა იგუოუთაბ არაყა
ურთ გულწნგ იშოგზჰაზ იბგტუა“.

უს სგუალთეიტ, ნას დგფხაშაზშია
დააყუწიტ ლაშია აჰიარა;
ლგხციეიუჟ აძგ ნახლგგრშაზშია
დგნხაფშოგნ ინლგჟტ აყუარა.

1944 შჰ.

ა ხ ქ უ ა

აღაყაჟუა

კრემლჲ	3
ჰაბჟე იაჰთოიტ ავოჟუდ	5
ოქტიბრ აბზოჟრალა	6
აპოეტ	7
ქგრტტიგლა	8
აშჰახტიორ იახჲ	9
ან ლაშია	11
აჯ	13
აჟი იაშია	14
აფსნგ აგაჰჰა	16
აჩაი ქჰგხჰგ	18
შიააი ჰაისაპ!	19
აჯჰგრტიქუა	20
აიაშარა დუ	22
აკოლხოზ ბაზარაჰჰ	24
ბეფშორა—ბსახჲა ყაიმათძაზარგჲ	26
აზაუადაჰჰ	27
აწიცა დუ ალა	29
ააფგნ	31
იმგციადო აეწია	32
ადიგლბაჟუა	33
აფგრჰგ	35
აშგჟიი აშიახუაჟუა	36
სჰაბლა	38
ბგციან ბოგნჰა, სგშით ლაშჰარა	39
სხალჟეიტ აშხა მთაწმინდა ჰარაჰგრა	40
აჩგრგრაჰჰ	41
აჟარდგნ-ხაჩა იაშია	42
აყარშიაწგს	44

	აღმადგენელი
ახალი რჩეონ	45
აჩუგრხუმარვ	46
აიქულაცია	47
ალექსანდრე ყაზბეგი	49
თაგალან	50
აფა დიიტ	51
შამ თარხანა	52
ქერთიგლა აპოეტცია შიახ	54
აკონსტიტუცია აბზოურალა	56
უახგნლა	57
აგულაშიარა	59
ან-დუ ლაშია	60
ბზილა	61
გგჯ აპარტიზან	62
აფხატი აბზიბარა	63
სტალინგრად	65
კავკაზ ახრეა	67
აუავი აუავრეი	69
ამზა	71
აბაჰია	72
გუმესთა ახგქუან	73
იახატი ადუნეი	74
ჩასტუშკაქუაკ შოუკ რზენ	76
აფჰიგზბა ლაშია	78

თავგებულებული არედაქტორი ი. პაპასქაძე.

ფი 00112. აღმუშავებული ანაბე აწავუბ 10/VI—1949 შ. 5 კმუხა
ბლმუკ ჯოუბ. აზაკაზ № 4059. ატირაფ 3150.

აფჰიგზბა ლაშია ატიბოგრაფია, აყუა ლენინ იულ. № 6.

№ 4 აბსონი.

Алексей Джонуа
„УТРЕННЯЯ ЗАРЯ“
(სტეხი)
(на абхазском языке)